

Guolástannjuolggadusat ja lobiid hattit 2021 (nuppástusat vejolačča)

Guolástannjuolggadusaid čuovvumis galgá váldit vuhtii vejolaš koronavirusa mielddisbuktán ráddjehusaid ja nuppástusaid.

Guolástannjuolggadusat Deanu čázadagas

Deanu rádjajohkaoasis lea fámus jagi 2017 Suoma ja Norgga gaska dahkkon soahpamuš Deanu guollebivddus ja soahpamuššii gullelaš guolástannjuolggadus. Guolástannjuolggadus guoská guollebivddu Deanu čázadaga rádjajohkaguovllus (Deanu váldoroggi sihke Anárjohka ja Skiehččan).

Deanu oalgečázadagain leat iežas guolástannjuolggadusat.

Suopma ja Norga leat soahpan jahkái 2021 guolástanráddjehusaid, mat spiehkkašit ja maid vuodđun lea luossanáliid suodjaleapmi. Luossa lea ráfáidahtton Deanu čázadagas olles jagi 2021, iige luosa bivdin leat guolástanlága 55 § mielde olláge lobálaš. Earáid jagi 2021 guolástanmearrádusaid galgá heivehit dán dillái. Luosa ráfáidahttimii gullelaš nuppástusaid leat dahkan maiddái Deanu oalgečáziide guoskevaš guolástannjuolggadussii. Jagi 2021 nuppástusat leat biddjon fápmui čuovvovaš stáhtaráđi ásahusain (oažžumis ee. <http://www.finlex.fi>)

358/2021 Stáhtarái ásahus luossabivddu mearreáigásaš gielddimis Deanu čázadagas jagi 2021

358/2021 Stáhtarái ásahus luossabivddus Deanu čázadagas Norggain dahkkon soahpamuša 6 ja 7 artihkkalis oaivvilduvvon beavdegirjjis.

358/2021 Stáhtarái ásahus guollebivddus Deanu čázadaga oalgečázadagain jagi 2021

Buot luossabivdu lea gildojuvvon jagi 2021 Deanu váldorokkis ja oalgečáziin

Luossa lea ráfáidahtton miessemánu 1. beaivvis juovlamánu 31. beaivái 2021 oppa Deanu čázadaga luosa goargnguvonvllus, mii lea meroštallon čuovvovaččat:

1. Deanu váldoroggi, Anárjohka ja Skiehččama guovllut, main Suoma ja Norgga gaskasaš riikkarádjá johtá;
2. Buolbmátjávri, Gálldašjohka Luovosvárjohjálmmi rádjai, Badje-Buolbmátjohka Badjegoržži rádjai, Luossajohka Luossajávrrri rádjai, Morešveaijohka njeallje kilomehtera bajás golganbáikkis Badje-Buolbmátjohkii ja Skihpajoga vuosttas luobbala rádjai;
3. Veahčajohka Veahčajávrrri rádjai ja Váišjohka Váišluobbala rádjai;
4. Ohcejohka Mierašjávrrri rádjai, Čársejohka Liŋkinjohjálmmis 10 kilomehtera bajás ja Geavvu Fiellogahjoganjálmmi rádjai;
5. Goahppelašjohka Birkejohjálmmi rádjai, Birkejohka Badjegoržži rádjai ja Goaskinjohka Goaskinjávrrri rádjai;
6. Njiljohka 13 kilomehtera geađgegietti rádjai;
7. Áhkojohka goržži rádjái; ja
8. Gáregasjohka vihtta kilomehtera Luopmošjohjálmmis bajás.

Luossa lea ráfáidahtton guollebivddus, mii oaivvilda guolástanlága 55 §:a mielde, ahte luosa ii oaččo bivdit ja lassin čuovvovaš luossabivdui oaivvilduvvon bivdobiergasat leat gildojuvvon:

1. joddoovuodđu ja meardeovuodđu;
2. njanggofierbmi;
3. golgadat;
4. stággo- ja vuoggabivdu fatnasis leat gildojuvvon.

Oppalaš njuolggadusat báikegottálačča lobálaš guollebivddus

Eará go luosa ja vallasa bivddus lobálaš bivdobiergasat leat:

1. **sáibma**, mii lea lobálaš jienaid vuolgimis geassemánu 15. beaivái. Guollebivdu Anárjogas ja Skiehččamis lea lobálaš jienaid vuolgimis borgemánu 31 beaivái. Sáibma oažžu leat eanemustá 2 m vuoksái bodnesáibma, mii lea ovttá liinna vuovssas almmá seahka ja mii lea ráhkaduvvon ovttá suori nylonárppus (monofilárpu), ja dan gassodat eanemustá 0,20 millimehtera.
2. **guollehehkke**;
3. **njáhkáseakti** jienja alde guolástettiin;
4. **nuohhti** Anárjárri jávreosiin Máhtegeavgná bajábealde.

Riekti ávkkástallat ovdalis máinnašuvvon bivdosiid lea dušše almmolaš báikegotte olbmo lobi hálddašeaddjis.

5. **Stággu ja vuogga**;

Stákku ja vuokka geavahettiin áŋkoriin eai oaččo leat ávnnaldagat dahje ávnnaldagaid galgá cikcet gitta. Vuokkas oažžu leat eanemustá okta golmma suori áŋkor dahje eanemustá golbma ovttá suori áŋkora. Stággobivddu beales rádjajohkaossodagas leat eará mearráduusat turisttaide vuvdojuvvon gáddeguolástanlobi (mielde maiddá sierra guolástanlohpedihtomearri) bokte;

Dolgevuoggabivdu gáttis turistta (mielde maiddá sierra guolástanlohpedihtomearri) gáddeguolástanlobiin

Gáddeguolástanlohpi addá rievtti bivdit ovttain stákkuin ja dolgevuokkain almmá govddohaga ja deattu dahjege dolgevuoggabivdui oaivvilduvvon biergasiin čuovvovaš dárkilmastimiin:

Gáddeguolástanlohpi addá rievtti bivdit ovttain stákkuin eanemustá luohká #5 ovttá gieđa dolgevuoggastákkuin. Duorggu eanemus gassodat lea 0,20 mm ja áŋkora eanemus sturrodát 10. Bohccedolgevuogga geavaheapmi lea gildojuvvon, iige dolgevuokkaide (dahje durgui)oaččo bidjat deattu. Dolgevuokka siibma galgá govdut ja anus oažžu leat okta 1-suori áŋkor. Dušše hoava geavaheapmi lea lobálaš veahkkin vuggii dohppen guoli gáddái loktemis. Vuoliel 16-jahkásaš guolásteaddjit ožžot bivdit guoli gáttis maiddá dolgevuokkain ja govddohagain dahjege šlivgunstákku dolgevuokkain šlivgumii.

Gáddeguolástanlobiin (mielde maiddá sierra guolástanlohpedihtomearri) stággobivdu lea lobálaš geassemánu 14. beaivvis suoidnemánu 31. beaivái. Gáddeguolástanlohpi addá vuoigatvuođa guollebivdui dmu 19 álgán ja čuovvovaš beaivve dmu 19 nohkan guolástanjándora áigge. Gáddeguolástanlobiin oažžu bivdit seammá lobiin oppa johkaossodagas vuhtii válddekeahhtá ovdalis máinnašuvvon oalgejogaid ráfáidahttinguovlluid. Suoma gáddeguolástanlohpi lea fámus dušše Suomas ja norgga gáddeguolástanlohpi dušše Norggas.

Bivddedettiin rádjajohkaossodagas heivehit guollenáliiddikšunmáksogeatnegasvuođa dan oassebeale láchkaásaheamis, man lohpedihtomearis guolástanlohpi lea ostojuvvon. Dahjege Suoma gáddeguolástanlohpi dárbbášuvvo suomelaš guollenáliiddikšunmáksu (18-64 -jahkásaččat) ja Norgga gáddeguolástanlohpi Norgga stáhta guollenáliiddikšunmáksu (vuoliel 18-jahkásaččat eai dárbbáš).

Eará ráddjehusat

Vahkkosaš ráfáidahttin lea fámus olles guolástanbaji áigge sotnabeaivvis dmu 19 gitta vuossárgii dmu 19 Suoma áigge. Almmolaš báikegotte olbmo lobiin dahje báikegottálačča stággolobiiguin Deanuleagis fásta ássan olbmuide stággobivdu lea lobálaš geassemánu 10. beaivvis borgemánu 10. beaivái, jagi 2021 guolástanráddjehusaid vuhtii váldimiin.

Reappá, guoli ja máđu ávkkástallan seaktin lea gildojuvvon.

Dápmoha ja hárrí (soavvila) vuollemihhtu lea 30 sentte. Guoli guhkkodat mihtiduvvo badjeollola geažis beahcet geahčai. Vuollemihhtosaš guoli galgá dakkaviđe luoitit ruovttoluotta čáhcai das fuolatkeahtta, leago guolli ealli vai jápmán. Luosa ja vallasa galgá luoitit ruovttoluotta čáhcai guoli guhkkodagas fuolatkeahtta ja das, leago guolli ealli vai jápmán.

Vuorru lea ovddit čavčča gođđan ruoidna luossa, mii lea heajos ortnegis ja mii lea vádjoleamen ruovttoluotta merrii. Vuorruin stuorra oassi máhccá mearas ođđasit gođđat, dalle dat leat dehálaš eamiguolit eandalii Deanu smávit oalgejogaid luossapopulašuvnnas.

Oalgejogaid ráfáidahttinguovllut

Stággobivddu ráfáidahttinguovllut leat ain fámus daid oalgejogaid njálmmádagain, gosa luossa goargnu.

Ráfáidahttinguovlu lea lagamus oalgejoga gáttiin 50 mehtera vuosterávdnjái ja 100 mehtera miehterávdnjái ollán guovllus gitta čiekŋnalisfávlli rádjai čuovvovaš jogain: **Buolbmátjohka (NOR), Lákšjohka (NOR), Veahčajohka (FIN), Ohcejohka (FIN), Goahppelašjohka (FIN), Leavvajohka (NOR), Báišjohka (NOR), Váljohka(NOR).**

Ráfáidahttinguovlluid mehtermearit leat ásahuvvon sierra vugiiguin čuovvovaš joganjálmmiide:

Njiljohka (FIN); guovlu, mii ollá oalgejoga njálmmis 50 mehtera vuosterávdnjái ja 200 mehtera miehterávdnjái lagamuš oalgejoga gáttiin váldorokki rádjai.

Áhkojohka (FIN); guovlu, mii ollá oalgejoga njálmmis 50 mehtera vuosterávdnjái ja 200 mehtera miehterávdnjái lagamuš oalgejoga gáttiin váldorokki rádjai.

Karášjohka (NOR) (Anárjoga ja Kárašjoga ovtastuvvansadji): guktuid jogain guovlu, mii ollá joga ovddabealde 50 mehtera vuosterávdnjái ja 200 mehtera Deanu miehterávdnjái johkarokki rastá.

Gáregasjohka (FIN); guovlu, mii ollá oalgejoga njálmmis 50 mehtera vuosterávdnjái ja 100 mehtera miehterávdnjái lagamuš oalgejoga gáttiin váldorokki rastá.

Iškorasjohka (NOR); guovlu, mii ollá oalgejoga njálmmis 50 mehtera vuosterávdnjái ja 50 mehtera miehterávdnjái lagamuš oalgejoga gáttiin váldorokki rastá.

Goššjohka (NOR); guovlu, mii ollá oalgejoga njálmmis 50 mehtera vuosterávdnjái ja 100 mehtera miehterávdnjái lagamuš oalgejoga gáttiin váldorokki rastá.

Anárjohka (NOR) Anárjoga ja Skiehččanjoga ovtastuvvansadji; guovlu, mii ollá 50 mehtera vuosterávdnjái ja 100 mehtera miehterávdnjái lagamuš oalgejoga gáttiin váldorokki rastá.

Eará ráddjehusat stággobivdui

Guollebivdu lea gildojuvvon vuollel 10 mehtera geažes čuožžu fierpmis.

Šaldi alde guolásteapmi lea gildojuvvon.

Guolástanlobit

Guolástanlobiid vuovdimis vástida Deanu guolástanguovlu. Buot Deanu, Anárjoga ja Skiehččama guollebivdiin ja guollebivdui oassálastán olbmui galgá leat guolástanlohpi.

Guolástanlohpi lea persovnnalaš iige dan sáhte vuovdit ovddasguvlui dahje sirdit nuppi guolásteaddjái.

Guolásteaddjis lea geatnegasvuohta almmuhit sállas. Sálašalmmuhusa galgá dahkat maid dalle, jus sálaš ii leat goddojuvvon. Sálašalmmuhusas ožžot jagi 2021 dehálaš dieđu eará šlájaid go luosa bivddus ja jagi 2021 guolástanlobiid geavaheamis.

Vuollel 16-j. guolástanlohpi

Gáddeguolástanlohpái ja báikki olbmuid lobiide lea vejolaš laktit ovttá dahje eanet mánnálobi. Mánnálohpi addá rievtti das máinnašuvvon eará sajis go Deanu čázádaga johkalegiin fásta ássán vuollel 16-jahkásačča máná bivdit eanemustá ovttain stákkuin dahje nođđoduorgguin hávállasii. Mánnálohpi ii rehkenasto guolástandihtomearrái. Gáddeguolástanlobi hálddašeaddji, gean lohpi lea laktojuvvon okta dahje eanet mánnálohpi, lea geatnegas raporteret máná sállasa.

Báikegottálaš mánáid várás báikegottálaš stággobivdolohpái (áigodatlohpi) lea hálbbit haddi vuollel 18-jahkásaččaide.

Guolástanbiergasiid desinfiseren

Lobi printema oktavuodas lohpevuovdibáikkiin dárkkistuvvo, ahte guolástanbiergasiid buhtisvuohta deavdá Deanu čázádaga desinfiserengáibádusaid. Biergasiid buhtisvuohta lea eandalii dehálaš, vai luossanállái várálaš Gyrodactylus salaris –luossaparasihtha leavvama Deanu čázádahkii sáhtta boahttevuodasge dustet.

Gáddeguolástanlobiid hattit j. 2021

- Mátkkošteaddji gáddelohpi 20 €
- Sierravuđot gáddelohpi 5 €
- Vuollil 18-jahkásaš mátkkošteaddji lohpi 10 €
- Vuollil 16-jahkásaš mánát sáhttet laktojuvvot rávesolbmo lohpi nuvtá

Dan lassin báikegoddelaččaid olles baji lobit mákset almmolaš báikegoddelašlobi oasil 40 € ja báikegoddelaš vuoggaguolástanlobi oasil 150 €. Goittotge vuollil 18-jahkásaš, báikegottis ássi olbmo lohpi máksá 40 € guolástanbajis.

Sierraákkalaš guolástanlohpi ja dan várren

Sierraákkalaš guolástanlobi várrema geavadagain Deanu guolástanguovlu dieđiha maŋnelis.

Deanu lohpevuovdinčuoggáin vástida Deanu guolástanguovlu.

Lohpečuokkis	Telefon
Tenon Tunturituvat ky, Dánsejohka	040 753 3818, 0400 167 521
Tenon kalastus- ja Eräpalvelu, Badjegeavvŋjis	0400 188 467
Lomakylä Valle, Ohcejohka	0400 948 210
Uulan Säästö, Ohcejohka	016 677 105
Tenon Lohituvat, Niemel	040 587 9097
Pub Restaurant Rastigaisa, Ohcejohka	040 700 8154
Vetsituvat, Veahčat	044 067 8805
Vetsikon leirintämökit, Veahčat	0400 617 016
Tenon lohiranta, Niitogáddi	040 671 5800
Nuorgamin Lomakeskus, Njuorggán	0400 294 669

GUOLÁSTANNJUOLGGADUSAT DEANU ČÁZÁDAGA OALGEČÁZIIN J. 2021

Luossa lea oalát ráfáidahtton maiddá Deanu oalgečáziin. Guolástanlága 55 §:a mielde ráfáidahtton guoli bivdin ja dakkár bivdosiid ávkkástallan, mat eandalii heivejit dan bivdimii leat gildojuvvon.

Maiddá GL 118 § 3 čuoggás guolástanrihkumuša vuodđun lea guoli bivdin ráfáidahttináigge.

6. Guolástus stákkuin ja vuokkain lea lobálaš Buolbmátjoga, Veahčajoga ja Ohcejoga čázádagain dušše geassemánu 1 beaivvis borgemánu 31 beaivái. Eará čázádagain guolástus stákkuin ja vuokkain lea lobálaš dušše geassemánu 1 beaivvis borgemánu 20. beaivái.
7. Stákkuin ja vuokkain guolástettiin áŋkoriin eai oaččo leat ávnnaldagat dahje dahje daid galgá cikcet gitta.
8. Stággobivdu fatnasis lea gildojuvvon.
9. Buot guollebivdu lea gildojuvvon sotnabeaivvis dmu 19:s gitta vuossárgii dmu 19 rádjai, vuhtii válddekeahtá guollebivddu jávriin 200 mehtera guhkkeleappos joganjálmmis.
10. Bivdu sáimmaiguin lea lobálaš johkaosiin dušše jienaid vuolgima maŋná geassemánu 20. beaivái ja borgemánu áigge.
11. Sáibma oažžu leat eanemustá 2 m vuoksái bodnesáibma, mii lea ovttá liinna vuovssas almmá seahka ja mii lea ráhkaduvvon ovttá suori nylonárppus (monofilárpu), ja dan gassodat eanemustá 0,20 millimehtera.

12. Sáimmain bivdedettiin ii oaččo geavahit dahkkojuvvon rávdnjiesuoji iige čuollofierpmi.
13. Sáimma čuolbmagaska galgá leat unnimustá 29 millimehtera ja eanemustá 35 millimehtera.
14. Sáimma mihkkige osiid ii oaččo ollit ollit váldo- dahje oalgefávlli čiekŋalis fávlli rastá. Bivdosa olggumus oassi ii oaččo gokkoge ollit 10 mehtera lagabui vuosttabeale gátti, iige rokkis lean sulluid, geđggiid ja gárguid, maid gaskii bohtet johkarokkit. Bivdui suhppojuvvon sáimmat eai oaččo mange oasi bokte leat 60 mehtera lagabus nubbi nuppi.

Guolásteaddji galgá fuolahit, ahte guolásta fámus lean njuolggadusaid mielde. Dárkilut guolástannjuolggadusat oalgečáziin gávdnojit oalgečáhceásahusas, masa lea liŋka dán čeahkkáigeasu loahpas.

Guolástanlága:

Guolástanlága 55 §:a mielde: Guliid ráfáidahttin

Jus muhtun guollešlájá dahje -náli lassáneapmi šaddá áitaga vuollái dahje dan hedjonan náliid suodjaleapmi dan gáibida, sáhtá dát guollešládja dahje -nálli ráfáidahttot oppa riikkas dahje dihto guovllus stáhtaráđi ásašusain.

Ráfáidahtton guoli bivdin, vuovdin ja dakkár bivdosiid ávkástallan, mat eandalii heivejit dan bivdimii, leat ráfáidahttináigge gildojuvvon. Ráfáidahttináigge gildojuvvon bivdosiin sáhtá ásašuvvot stáhtaráđi ásašusain.

Guolástanlága 118 §:a 1 ja 3 čuoggá mielde guolástanrihkkumuš lea ee.

Guhte iešdáhtus dahje fuollameahttunvuodas

- 1) Geavaha GL 46 dahje 49 §:in dahje daid vuođul dahje guolástannjuolggadusas gildojuvvon guolástanvuogi, bivdovuogi dahje bivdobiergasa, fievrrida guolástanbiergasa guollebivdui geavahuvvon fievrrus dahje muđuid nu, ahte dat lea bivddu várás álkit oažžumis,
- 3) Bivdá 52 dahje 53 §:a vuođul gildojuvvon áigge dahje 55 §:a vuođul dahje guolástannjuolggadusas ásašuvvon ráfáidahttináigge guoli dahje dán daddjojuvvon áigge doallá čázis bivdimii heivvolaš bivdosa, galgá dubmejuvvot, jus dagus ii eará lágas ásašuvvo garrasut ránggáštus, guolástusrihkkumušas sáhkku.

Lassin guolástanlága 119 §:a mielde sáhtá omd. ráfáidahtton guollešlájá sálažin váldán dubmejuvvot manahit stáhtii guoli árvvu, mii dan šlájá ovddasteaddjis lea.

Eana- ja meahccedoalloministeriija ásašusain 614/2019

(<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190614>) lea omd. Jiekŋameara luosa haddin lea sisčáziin meroštallon 3 480 euro.

